

โรงน้ำดื่มประชาคมตำบลห้วยทราย

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย จังหวัดเชียงใหม่

เนื่องจากพื้นที่ตำบลห้วยทราย ประชาชนประสบปัญหาการซื้อน้ำดื่มเพื่อการบริโภคจากตลาดในราคาที่สูง บางครั้งไม่สะอาดมีการจับตัวของตะไคร่น้ำ ประกอบกับในปี 2545 ตำบลห้วยทรายได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล เรื่องโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตำบลละ 1 ล้านบาท เพื่อให้ท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเพื่อจัดทำโครงการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายซึ่งเป็นองค์กรหลักในการรับผิดชอบการจัดทำโครงการเพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงดำเนินการจัดประชาคมหมู่บ้านและตำบล เพื่อชี้แจงถึงโครงการจากรัฐบาลที่ทำการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการและปรึกษาร่วมกันในการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อจัดทำโครงการตามความต้องการของประชาชน

วิถีใหม่

ในปี 2546 อบต.ห้วยทราย จึงจัด “โรงน้ำดื่มประชาคมตำบลห้วยทราย” เพื่อแก้ปัญหาการซื้อน้ำดื่มเพื่อการบริโภคจากเอกชนในราคาที่สูงและที่ไม่สะอาด โดยการผลิตน้ำดื่มระบบ REVERSE OSMOSIS ที่มีความสะอาดและราคาถูกเพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: แม่ริม

จังหวัด: เชียงใหม่

ประชากร: 3,836 คน

พื้นที่: 31.69 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- จัดเวทีประชาคมตำบลเพื่อปรึกษาร่วมกันในการจัดทำโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการจากรัฐบาล
- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างเหมา ประกอบด้วยตัวแทนจากอบต.และตำบลประชาคม ดังนี้
 - เจ้าหน้าที่รับซองสอบราคา 1 คน
 - คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา 5 คน
 - คณะกรรมการตรวจงานจ้าง 5 คน
 - คณะกรรมการกำหนดราคากลาง 5 คน
 - ผู้ควบคุมงาน 2 คน
- ดำเนินการประกวดราคา (จัดซื้อจัดจ้าง) เพื่อหาผู้จ้างเหมาในการดำเนินการก่อสร้างโรงน้ำดื่มประชาคม ซึ่งจากการดำเนินการประกวดราคา ได้เลือกบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปางเป็นผู้จ้างเหมาการดำเนินการตลอดทั้งโครงการ จำนวน 998,000 บาท
- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงน้ำดื่มประชาคม จำนวน 20 คน ประกอบด้วย
 - กำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน 5 คน
 - ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน 5 คน
 - ตัวแทนสมาชิกสภาอบต. 5 คน
 - ตัวแทนคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านละ 5 คน
- จัดจ้างเจ้าหน้าที่และพนักงานดำเนินการผลิตน้ำดื่มประชาคม ประกอบด้วย
 - ผู้จัดการ 1 คน
 - พนักงานการเงิน 1 คน

- พนักงานดำเนินการผลิต ประกอบด้วย
พนักงาน ล้างขวด บรรจุน้ำ และยกน้ำ 4 คน
- 6. ดำเนินการระดมทุน โดยการจัดจำหน่ายหุ้นเพื่อขยายการลงทุน (สมาชิก 1 ราย ถือหุ้นได้ 5 หุ้นขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 หุ้น)
- 7. นางบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลดำเนินการสร้างโรงผลิตน้ำดื่มและติดตั้งระบบกรองน้ำและบรรจุภัณฑ์ โดยมีที่ตั้งอยู่ที่ 100/2 บ้านหนองปลาหมื่น ตำบลห้วยทราย อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของชุมชนและมีการขุดเจาะบ่อน้ำตื้น ซึ่งดำเนินการโดยกรมทรัพยากรธรณี แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์แต่อย่างใด จึงมติดำเนินการใช้พื้นที่ดังกล่าวในการสร้างโรงน้ำดื่ม
- 8. โรงน้ำดื่มประชาคมมีลักษณะเป็นโรงเรือนขนาดกว้าง 7 เมตร ยาว 12 เมตร ตามแบบแปลนที่อบต.ห้วยทรายกำหนด พร้อมติดตั้งระบบกรองน้ำและค่าเชื้อด้วยระบบ REVERSE OSMOSIS ซึ่งเป็นระบบกรองน้ำที่ละเอียดที่สุด มีคุณภาพสะอาดที่สุด
- 9. ดำเนินการผลิตน้ำดื่มเพื่อบริโภคและจำหน่าย 2 ขนาด เพื่อขายส่งให้กับตัวแทนจำหน่ายแต่ละหมู่บ้าน คือ
 - ขวดพลาสติก-พีอี-สีขาว ปริมาตรสุทธิ 950 มิลลิลิตร
ราคาขายส่งกล่องละ 15 บาท (กล่องละ 20 ขวด) ตัวแทนขายปลีกกล่องละ 20 บาท (ขวดละ 1 บาท)
 - ถังพลาสติก-พีอี-สีขาว ปริมาตรสุทธิ 20 ลิตร
ราคาขายส่งขวดละ 5 บาท ตัวแทนขายปลีกขวดละ 10 บาท
- 10. ได้รับอนุญาตการใช้สลากและเลขที่สถานที่ผลิตอาหารที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่เมื่อ
- 11. การบริหารจัดการผลกำไร แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ
 - เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการกลุ่ม 30%
 - เป็นเงินช่วยสาธารณะประโยชน์ 30%
 - เป็นเงินปันผลให้กับสมาชิกกลุ่ม 40%

หมายเหตุ การปันผล เนื่องจากโรงน้ำดื่มได้มีระยะเวลาการผลิตยังไม่นาน อีกทั้งผลกำไรที่ได้รับมีน้อยเนื่องจากดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน คือ การบริโภคน้ำดื่มที่สะอาดและราคาถูก ทำให้ผลกำไรจากการดำเนินผ่านมายังมีไม่มากพอที่จะทำการปันผลให้แก่สมาชิกได้ ประธานกลุ่มจึงได้มีการชี้แจงให้มีการปันผลในปีต่อไป ซึ่งที่ประชุมได้ลงความเห็นว่าการดำเนินการปันผลปีละครั้ง และปันผลตามสัดส่วนของการถือหุ้น ตามผลกำไรสุทธิของกลุ่ม

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. ในปี 2545 รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตำบลละ 1,000,000 บาท ใช้เพื่อการดำเนินการก่อสร้างโรงน้ำดื่มประชาคมตลอดทั้งโครงการมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 998,000 บาท
2. ในปี 2546 อบต.ห้วยทรายสนับสนุนงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและสนับสนุนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ

การระดมทุน/การระดมหุ้น

1. จัดจำหน่ายหุ้นเพื่อขยายการลงทุน (สมาชิก 1 ราย ถือหุ้นได้ 5 หุ้นขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 หุ้น)

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. อาคารโรงผลิตน้ำดื่ม

2. ระบบผลิตน้ำดื่ม (ติดตั้งระบบ REVERSE OSMOSIS) กำลังผลิต 12,000 ลิตร/วัน
3. อุปกรณ์การจำหน่าย

บุคลากร

1. ข้าราชการและพนักงานส่วนตำบลประกอบด้วย นายกอบต. รองนายกอบต. หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการคลัง นายช่างโยธา
2. คณะบริหารโรงงานน้ำดื่ม ประกอบด้วย
 - ผู้จัดการ อัตราเงินเดือน 5,700 บาท
 - พนักงานการเงิน อัตราเงินเดือน 4,100 บาท
 - พนักงานดำเนินการผลิต 4 คน ค่าจ้างวันละ 120 บาท/ คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
2545	ตำบลห้วยทรายได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล ตามโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตำบลละ 1,000,000 บาท เพื่อให้ อบต.จัดทำโครงการที่มาจากความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง	อบต.
2545	จัดประชาคมตำบล โดยประธานประชาคมตำบลได้นำเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการภายในตำบลชี้แจงในเวทีประชาคมตำบล เพื่อหาความต้องการของประชาชนและข้อสรุปร่วมกันในการจัดทำโครงการโรงงานน้ำดื่มประชาคม	คณะกรรมการประชาคมตำบลและอบต.
2545	ผู้บริหารนำเสนอโครงการโรงงานน้ำดื่มประชาคม เพื่อขอรับการสนับสนุนจากสภาอบต.	ผู้บริหาร
2545	สภาอบต.อนุมัติการดำเนินโครงการ	สภา อบต.
2545	นายช่างโยธาของอบต.ดำเนินการออกแบบอาคารสถานประกอบการและคำนวณค่าใช้จ่าย	ส่วนโยธา
2545	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างเหมา	คณะกรรมการประชาคมตำบล/อบต.
2546	ดำเนินการประกวดราคา (จัดซื้อจัดจ้าง) เพื่อหาผู้จ้างเหมาในการดำเนินการ ซึ่งจากการดำเนินการได้ บริษัทเอกชนในจังหวัดลำปาง เป็นผู้จ้างเหมาการดำเนินการตลอดทั้งโครงการ	คณะกรรมการดำเนินการจ้างเหมา
11 กุมภาพันธ์ 2546	ทำสัญญาการจ้างเหมาดำเนินการก่อสร้างโรงงานน้ำดื่ม	อบต.และบริษัทเอกชน
17 มีนาคม – 16 พฤษภาคม 2546	บริษัทเอกชนดำเนินการก่อสร้างโรงงานน้ำดื่มประชาคม และตรวจรับงาน โดยคณะกรรมการตรวจงานที่อบต.แต่งตั้ง	บริษัทเอกชน
2546	ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่ม	คณะกรรมการประชาคมตำบล/อบต.
2546	ดำเนินการเปิดรับสมาชิกและระดมทุนจากชาวบ้านทั้ง 5 หมู่บ้าน ของตำบลสันติสุข	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม
2546	ดำเนินการตรวจคุณภาพน้ำ และขอสลากและเลขที่สถานที่	อบต./สำนักงาน

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	ผลิตอาหารที่ไม่เข้าขายโรงงาน	ส ำ ร ฐ าน สุ ข จ ั น ฆ วั ด
2546	ได้รับอนุญาตให้กลุ่มผลิตน้ำดื่มฯ ใช้สลากและเลขที่สถานที่ ผลิตอาหารที่ไม่เข้าขายโรงงาน	อ บ ต .แ ล ะ ส ำ น ั ก ง ำ น ส ำ ร ฐ าน สุ ข จ ั น ฆ วั ด
2547	จัดจ้างเจ้าหน้าที่และพนักงานดำเนินการผลิตน้ำดื่ม ประชาคม	
2547	กลุ่มดำเนินการผลิตและจำหน่ายน้ำดื่มแก่ประชาชนในพื้นที่ และนอกพื้นที่	ร ็ อ ง น ้ำ ด ื ม ป รั ช ะ ค ม

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

ประชาคมตำบล ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการจ้างเหมาและคณะกรรมการบริหาร
จัดการโรงน้ำดื่ม

บริษัทเอกชน ดำเนินการโครงการก่อสร้างโรงน้ำดื่มประชาคม

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนจำนวนหลายหมู่บ้านของตำบลห้วยทรายต้องทำการซื้อน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค
จากตลาดในราคาที่ค่อนข้างสูงและน้ำดื่มที่ซื้อจากตลาดมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน บางครั้งพบว่า
มีการจับตัวของตะไคร่น้ำ

หลังการดำเนินการ

1. มีโรงน้ำดื่มสำหรับผลิตน้ำดื่มที่ได้มาตรฐานสำหรับบริโภคและจำหน่าย ผ่านการอนุญาตใช้สลาก
จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
2. ประชาชนในพื้นที่ตำบลและนอกพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากได้บริโภคน้ำดื่มที่มีความ
สะอาดได้มาตรฐาน เพราะได้รับการผ่านการฆ่าเชื้อด้วยระบบ REVERSE OSMOSIS ทำให้มีน้ำ
ดื่มที่ได้มาตรฐานสำหรับบริโภคในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด
3. เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับแรงงานเพื่อดำเนินการผลิตน้ำดื่ม
4. เกิดการสร้างรายได้ให้กับตัวแทนจำหน่ายน้ำดื่มของโครงการในการไปจำหน่ายยังท้องถิ่นของตน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. จากการดำเนินการผลิตน้ำดื่มด้วยระบบ REVERSE OSMOSIS ที่มีต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง แต่จำหน่ายให้กับประชาชนในราคาที่ถูก เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนบริโภคน้ำดื่มในราคาถูก ทำให้กลุ่มได้รับผลกำไรจากการผลิตน้อยมาก	2. จัดสรรงบประมาณของอบต.ช่วยในการเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งอบต. ที่เป็นผู้รับผิดชอบนำเสนอโครงการ และประชาคมตำบลที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน
2. การแก้ปัญหาของประชาชนทั่วไปในพื้นที่โดยตรงตามความต้องการและทั่วถึง

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

มีความต่อเนื่องทั้งในระบบการผลิต และการจำหน่าย เพราะเป็นโครงการระยะยาวและมีรูปแบบที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ดังนั้นจึงจะมีการขายกิจการออกไปในอนาคต โดยจะเป็นทั้งโรงผลิตน้ำดื่มและน้ำแข็งด้วย ซึ่งจะจัดจำหน่ายให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่และขยายไปเขตพื้นที่อื่นๆ ด้วย

บทเรียนที่ได้รับ

การตัดสินใจทำโครงการ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนมากที่สุด และการมีส่วนร่วมของชุมชนเพราะจะเป็นโครงการที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง โดยสร้างจิตสำนึกในเรื่องความเป็นเจ้าของร่วมกัน และเป็นโครงการที่ประชาชนสามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์มากที่สุด โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องเข้าไปดูแลตลอดก็ได้ เพราะเมื่อถึงเวลาที่ประชาชนสามารถดำเนินการเอาไว้อีกควรปล่อยให้ประชาชนดำเนินการเองจะดีกว่า

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

ควรพิจารณาต้องดูในเรื่องของความต้องการของประชาชนในชุมชนเป็นหลัก จากนั้นพิจารณาเรื่องทรัพยากรว่ามีแหล่งน้ำหรือไม่ มีงบประมาณเพียงพอหรือไม่ และที่สำคัญที่สุด คือ ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมที่จะเกิดต่อชุมชน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายรัฐชนัน ก้อนจำปา
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
ที่อยู่ : ตำบลห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : (053) 301-597

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวจิตภาวนา พร้อมใจ
ตำแหน่ง : พนักงานการเงินการบัญชี
หน่วยงาน : โรงน้ำดื่มประชาคมตำบล
ที่อยู่ : 100/2 บ้านหนองปลามัน ตำบลห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : (06) 1847746

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่: พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลห้วยทราย อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
ขนาดพื้นที่	31.69 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	2,700,600 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
งบประมาณรายได้	2,860,000 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน ทั้งหมด 3 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	3,836 คน
จำนวนครัวเรือน	927 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	300 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	28,532 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลห้วยทรายประกอบด้วย 5 หมู่บ้านเป็นพื้นที่ราบ เชิงเขา ประชากรประกอบอาชีพหลักทำนา ทำสวน ทำไร่ และรับจ้าง